

Water voor de muzikanten van het landschap

REPORTAGE HULPACTIE WEIDEVogELS

- Aanhoudende droogte bemoeilijkt het zoeken naar voedsel
- Veehouders maken het land nat om broedseizoen te redden

Door Louis van Kelckhoven

Zuidhorn Aan tafel bij veehouder Sierd Posthumus (48) aan de Zuiderweg in Zuidhorn toont het weidelandschap van het Westerkwartier zich in al zijn pracht. Groen zover het oog reikt, met subtiële hoogteverschillen. Op de vensterbank voor het grote raam in de woonkamer staat een verrekijker. "Een tureluur", zegt Sten (18). Vader Sierd kijkt over de schouder van zijn zoon. "Misschien toch een grutto." Dan, met een lachje: "Dit is onze vogelkijkhut."

Wat vanachter de tafel niet te zien is, is dat de weidevogels het even niet zo gemakkelijk hebben. De aanhoudende droogte maakt het vrijwel onmogelijk om in de gortdroge grond iets te eten te vinden. De klei in het Westerkwartier wordt hard, scheurt en het insectenleven trekt zich dieper in de grond terug. Buiten het bereik van de snavels van de weidevogels en hun kuikens. "Op een bepaald moment zochten de scholeksters bij ons in de voortuin naar voedsel", zegt Posthumus. "Dat hadden we nog nooit meegemaakt."

Vier agrarische natuurverenigingen in de provincie Groningen, De Eendracht, Boer en Natuur Zuidelijk Westerkwartier, Vereniging Stad en Ommeland en Meervogel, hebben daarom besloten om water op het land te brengen. Met een pomp op zonne-energie, waarmee normaliter de drinkbak voor het vee wordt gevuld, en een slang, laat Posthumus greppels vollopen. "Het zijn eigenlijk afwateringsgreppels, waarmee we in natte tijden het land juist droog houden. Nu gebruiken we ze om water op het land te brengen."

Het weiland raakt langzaam doorweekt en het bodemleven trekt naar de oppervlakte, binnen het bereik van weidevogels. Voedsel dat niet alleen van belang is voor kuikens van weidevogels. "Als de oudervogels er niet in slagen om genoeg dierlijk eiwit tot zich te nemen, gaan ze niet eens broeden", zegt Gert-Jan Stoeten uit Harkstede. Stoeten loopt naar

eigen zeggen 'al jarenlang rond in weidevogelland' en adviseert als zelfstandig consultant de agrarische natuurverenigingen. "Boerenbedrijven worden steeds grootschaliger en efficiënter. Als we met elkaar niet oppassen raken we de grutto, toch de koning van de weidevogels, kwijt."

"Tachtig procent van de wereldpopulatie grutto's broedt in Nederland", weet Posthumus, "en ik vind dat wij verplicht zijn om goed voor ze te zorgen." Op zijn bedrijf, zoeken vrijwilligers naar nesten, die beschermd worden tegen nieuwsgierige koeien. De weidegrond wordt niet intensief begraaasd en

Posthumus doet aan mozaïekbeheer. Dat betekent dat niet al het gras tegelijkertijd wordt gemaaid, 'niet alles vlak en strak', waardoor er schuilplaatsen voor jonge weidevogels ontstaan. Op lager gelegen en dus vochtige weiden wordt organische mest opgebracht en Posthumus doet aan 1 juni-beheer; voor die datum wordt er geen gras gemaaid en blijven de koeien uit de weiden waar veel vogels broeden. Daartegenover staat kuikenland; waar voorafgaand aan het broedseizoen koeien worden geweid. Dat zorgt voor een gevarieerde bodem, met lang en kort gras, en koeienvlaaien waar weer al-

lerhande insecten op afkomen. "Je probeert het de weidevogels naar de zin te maken."

"Luister nou toch eens", zegt Posthumus, terwijl we tot onze enkels in het gras en de paarden- en pinksterbloemen staan. Verderop uit de meanderende sloot (een 'tocht' genoemd) vliegen zes bergeenden op. Om ons heen klinkt de roep van de tureluur, de grutto en de Kievit. Graspiepers lanceren zichzelf vanuit het gras. "Hoor die vogeltjes toch; dat is de muziek van het landschap. Dat wil je toch niet kwijtraken?"

📧 louis.van.kelckhoven@dvhn.nl

▲ Vlnr Sten (18), vader Sierd en Kris (24) Posthumus bij de installatie waarmee water op het land wordt gebracht voor weidevogels. Foto: Dvhn/Dunca Wijting

”
De grutto
is de
koning
van de wei